

Որակի հոշակագիր Հանքագործական արդյունաբերություն

0 Ընդհանուր տեղեկատվություն վիճակագրական արտադրանքի մասին		
0.1	Անվանումը	Հանքագործական արդյունաբերություն
0.2	Ոլորտը	Բիզնես միտումներ
0.3	Պատասխանատու մարմինը, բաժինը, անձը և այլն	Արմստատ Արդյունաբերության և էներգետիկայի վիճակագրության բաժին Բաժնի պետ Անահիտ Ավետիսյան Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության պող., Կառավարական տուն 3 Հեռախոս՝ +374 11 523 543 Էլ. փոստ anahitavetisyan@armstat.am , info@armstat.am
0.4	Նպատակը և պատմությունը	Նպատակն է տրամադրել արդիական տվյալներ Հայաստանի հանքագործական արդյունաբերության հաշվետու ժամանակաշրջանի վերաբերյալ: Նշված ոլորտի միտումների հետազոտությունն իրականացվում է ինչպես կարճաժամկետ (ամսական), այնպես էլ երկարաժամկետ (տարեկան) վիճակագրության վարման հիման վրա:
0.5	Օգտագործողները և կիրառումը	Վիճակագրական տեղեկատվության հիմնական օգտագործողներն են պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, հասարակական, գիտակրթական, ֆինանսական կազմակերպությունները, գործարար համայնքը, զանգվածային լրատվամիջոցները, միջազգային կազմակերպությունները և այլն: Հանքագործական արդյունաբերության միտումների ուսումնասիրումը կիրառվում է արդյունաբերության բնագավառում ռազմավարությունների մշակման, մարտավարական խնդիրների լուծման, բիզնես միջավայրի վերլուծության, զարգացման միտումների բացահայտման և այլ նպատակներով:
0.6	Տեղեկությունների աղբյուրները	Ցուցանիշի կազմման հիմնական աղբյուրը վիճակագրական հաշվետվություններով իրավաբանական անձանցից և անհատ ձեռնարկատերերից ամսական պարբերականությամբ հավաքվող տեղեկություններն են:
0.7	Տվյալների հավաքման	Տվյալները հավաքվում են «Պաշտոնական

	<p>իրավական լիազորությունը</p>	<p>վիճակագրության մասին» օրենքի և «Հնգամյա վիճակագրական ծրագրի» հիման վրա, ինչպես նաև ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2016թ. հունիսի 20-ի «Վիճակագրական տվյալների հավաքման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 05-Ն և «Տարեկան վիճակագրական ծրագիրը հաստատելու մասին» որոշումների հիման վրա:</p>
<p>0.8</p>	<p>Ռեսպոնդենտների (սկզբնական տեղեկություններ ներկայացնողների) ծանրաբեռնվածությունը</p>	<p>Ռեսպոնդենտների ծանրաբեռնվածություն չի հաշվարկվում:</p>
<p>1 Բովանդակություն</p>		
<p>1.1</p>	<p>Բովանդակության նկարագիրը</p>	<p>Հանքագործական արդյունաբերությունը ներառում է բնության մեջ հանդիպող պինդ ապարների (քարածուխ, գորշ ածուխ, հանքաքար), հեղուկ կամ գազային վիճակում (նավթ, բնական գազ) հանքանյութերի արդյունահանումը: Արդյունահանումը կարող է իրականացվել տարբեր եղանակներով՝ ստորգետնյա կամ բացահանքերում, հորատանցքերից, ծովի հատակից: Այս բաժնում ներառվում է նաև շուկայում իրացման համար հումքի նախնական մշակման օժանդակ գործունեությունը՝ մաքրումը, տեսակավորումը, մանրացումը, սեղմումը, հարստացումը, որպես վառելիք օգտագործելու համար ածխի շեղաքարացումը, բնական գազի հեղուկացումը և այլն: Այս գործունեության տեսակները սովորաբար իրականացնում են արդյունահանմամբ զբաղվող կազմակերպությունները:</p> <p>Հանքագործական արդյունաբերության միտումների հետազոտությունը իրականացվում է ամսական և տարեկան կտրվածքով, որի նպատակն է տրամադրել կարճաժամկետ (ամսական) և երկարաժամկետ (տարեկան) տեղեկատվություն հաշվետու ժամանակաշրջանների վերաբերյալ: Հիմնական փոփոխականներն են՝ թողարկված արտադրանքի ծավալն արժեքային և բնեղեն արտահայտությամբ, պատրաստի արտադրանքի իրացումը, արդյունաբերաարտադրական անձնակազմի միջին ցուցակային թվաքանակը:</p>

1.2	Վիճակագրական հասկացություններ	<p>Հիմնական հասկացություններ</p> <p>Ամսական հետազոտության հարցաթերթը ընդգրկում է 7 հարց և 15 ցուցանիշ, իսկ տարեկանը՝ 8 հարց և 16 ցուցանիշ:</p> <p>Ինչպես ամսական, այնպես էլ տարեկան հետազոտություններում ընդգրկված են հետևյալ ցուցանիշները՝ թողարկված արտադրանքի ծավալն արժեքային և բնեղեն արտահայտությամբ, պատրաստի արտադրանքի իրացումը, որից՝ ԱՊՀ երկրներում և այլ երկրներում, արդյունաբերա-արտադրական անձնակազմի միջին ցուցակային թվաքանակը: Տարեկան հետազոտություններում հավելյալ ընդգրկված են հետևյալ ցուցանիշները՝ պատվիրատուին չվճարված՝ վերամշակված հումքի և նյութերի արժեքը, ընթացիկ գներով արտադրանքի (աշխատանքների, ծառայությունների) ընդհանուր ծավալից՝ սերտիֆիկացված արտադրանքը:</p> <p>Հանքագործական արդյունաբերությունն իր մեջ ներառում է Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀԴ խմբ.2)՝ հանքագործական արդյունաբերության բաժնի (բաժին B) 05-09 հատվածները:</p> <p>Ճյուղային ընդգրկունություն</p> <p>Տվյալները հրապարակվում են հանքագործական արդյունաբերության մետաղական հանաքաքարի արդյունահանում (07) ու հանքագործական արդյունաբերության և բացահանքերի շահագործման այլ ճյուղեր հատվածներով (08): Արդյունաբերության հատվածները դասակարգված են ըստ Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀԴ խմբ.2) հնգանիշ մակարդակով:</p> <p>Աշխարհագրական ընդգրկունություն</p> <p>Ընդգրկում է Հայաստանի Հանրապետության մարզերը և Երևան քաղաքը:</p>
2 Ժամանակայնություն		

2.1	Հաշվետու ժամանակահատվածը	Ամսական, տարեկան
2.2	Հրապարակման ամսաթիվը	Ամսական յուրաժամանակ (օպերատիվ) տվյալները հրապարակվում են հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 25-րդ օրը, ամսական առաջին հրապարակումը՝ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 35/36-րդ օրը, իսկ տարեկան ցուցանիշները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող տարվա 4-րդ եռամսյակում:
2.3	Ճշտապահություն	Տվյալները հրապարակվում են տարեկան ծրագրերով հրապարակման ժամանակացույցին համապատասխան և սահմանված ժամկետներից ուշացումներ չեն արձանագրվել:
2.4	Հաճախականությունը	Ամսական, տարեկան
3 Ճշգրտություն		
3.1	Ընդհանուր ճշգրտություն	<p>Հիմնական տեղեկատվությունը հավաքվում է ինչպես կազմակերպություններից, այնպես էլ անհատ ձեռնարկատերերից, ընդ որում խոշոր և միջին (51-ից ավել աշխատող ունեցող) կազմակերպությունները դիտարկման մեջ ընդգրկված են համատարած, ինչն ապահովում է ճշգրտության բարձր աստիճան: Փոքր կազմակերպություններից (0-50 աշխատող) և անհատ ձեռնարկատերերից տեղեկատվությունը հավաքվում է ընտրանքային կարգով:</p> <p>Ընտրանքի իրականացման համար գլխավոր համակցության ձևավորման նպատակով կիրառվում է վիճակագրական բիզնես ռեգիստրը: Ընտրանքը ստրատիֆիկացված է և, առկա ռեսուրսներով պայմանավորված, կազմում է 30-35%: Այսպիսով, տեղեկատվությունը հավաքվում է ընդհանուր առմամբ 65 տնտեսվարող սուբյեկտից:</p>
3.2	Անճշտության աղբյուրները	<p>Դիտարկման ընթացքում առաջացող անճշտությունների աղբյուր կարող են հանդիսանալ ընտրանքի սխալը, տեղեկություն տրամադրողների կողմից պատասխանների բացակայությունը, բիզնես ռեգիստրում առկա տեղեկատվության անճշտությունները (գործունեության տեսակի ոչ ճիշտ որոշումը կամ դրա փոփոխությունը տարվա ընթացքում) և այլն:</p> <p>Սահմանված ժամկետում վիճակագրական տվյալների</p>

		չներկայացման դեպքում կրկնվում են նախորդ ժամանակաշրջանի տվյալները: Ընթացիկ տարվա հաշվետու ժամանակահատվածում կազմակերպությունների կողմից նախորդ տարվա վերաբերյալ ներկայացված տվյալների ճշգրտությունը (ընթացիկ գներով) իրականացվում է նախորդ տարի (տվյալ ժամանակաշրջանի համար) ներկայացված համապատասխան տվյալների հետ համադրման միջոցով:
3.3	Ճշգրտության չափումները/ չափելիությունը	Պատասխանների մակարդակը կազմում է մոտ 98%, ընտրանքի սխալի չափը չի գերազանցում 5%:
4 Համադրելիություն		
4.1	Ժամանակագրական համադրելիություն	Մինչև 1998թ. ցուցանիշը ներկայացվել է Ժողովրդական տնտեսության ճյուղերի համամիութենական դասակարգչին (ԺՏՃՀԴ) համապատասխան: 1998-2001թթ. կիրառվել է Միջազգային ստանդարտ ճյուղային դասակարգչի (ՄՍՃԴ) 3-րդ խմբագրությունը (ՄԱԿ): Սկսած 2002թ. ցուցանիշը ներկայացվում է Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչին համապատասխան (մշակված ԵՄ վիճակագրական ծառայության կողմից հաստատված Տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի՝ NACE Rev1 հիման վրա): 2010թ. կիրառվում է ՏԳՏՀԴ խմբ.2-ը:
4.2	Համադրելիությունն այլ վիճակագրության հետ	Առկա է համադրելիություն այլ աղբյուրներից ստացվող վիճակագրության (օրինակ՝ կազմակերպությունների տնտեսական գործունեության հետազոտության) հետ:
4.3	Նախնական և վերջնական վիճակագրության միջև փոխկապվածությունը	Առաջին անգամ հրապարակված տվյալներն որակվում են նախնական: Հրապարակված տվյալների փոփոխություններն ուղեկցվում են բացատրական ծանոթագրություններով: Նախնական տվյալները վերանայվում են տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ներկայացված ճշգրտումների և այլ ստուգաճշտումների հիման վրա: Վերջնական տվյալները ներկայացվում են տարեկան հրապարակումներում:
5 Մատչելիություն		
5.1	Տարածման ձևաչափ	Հրապարակումներ «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը բնութագրող տվյալները հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ»

		<p>(հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն)</p> <p>Ամսական հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց (հայերեն և ռուսերեն):</p> <p>«Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության երկնիշ դասակարգման» վիճակագրական տեղեկագիր (հայերեն):</p> <p>Եռամսյակային հրապարակումներ</p> <p>«Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության երկնիշ դասակարգման, մարզերով» վիճակագրական տեղեկագիր (հայերեն):</p> <p>Կիսամյակային հրապարակումներ</p> <p>«Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների հնգանիշ դասակարգման» վիճակագրական տեղեկագիր (հայերեն):</p> <p>Տարեկան հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի վիճակագրական տարեգիրք» (հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն):</p> <p>«Հայաստանի Հանրապետության մարզերը թվերով» վիճակագրական ժողովածու (հայերեն և անգլերեն):</p> <p>«Հայաստանը թվերով» վիճակագրական ժողովածու (հայերեն և անգլերեն):</p> <p>«Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի և տնտեսական գործունեության տեսակների երկնիշ դասակարգման» վիճակագրական տեղեկագիր (հայերեն):</p>
--	--	--

		<p>Տվյալների բազաներ</p> <p>http://armstatbank.am/pxweb/hy/ArmStatBank/?rxid=602c2fcf-531f-4ed9-b9ad-42a1c546a1b6</p> <p>Ինտերնետային հասցե</p> <p>Հրապարակումների էլեկտրոնային տարբերակները հասանելի են հայերեն (ամբողջական), ռուսերեն և անգլերեն, հետևյալ հասցեով. http://www.armstat.am/am/?nid=82</p>
5.2	Հիմնական նյութերը. Պահպանումն ու կիրառելիությունը	<p>Ռեսպոնդենտներից հավաքվող վիճակագրական հաշվետվությունները պահպանվում են ինչպես թղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային եղանակով: Էլեկտրոնային շտեմարանները ներառում են</p> <p>Իրավաբանական անձանց համար.</p> <p>ա/ իրավաբանական անձի ծածկագիրը</p> <p>բ/ հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ),</p> <p>գ/ պետական ռեգիստրում գրանցման համարը,</p> <p>դ/ իրավաբանական անձի լրիվ անվանումը,</p> <p>ե/ կազմակերպական-իրավական ձևը,</p> <p>զ/ իրավաբանական անձի գտնվելու վայրը (փոստային հասցեն), հեռախոսահամարը, ինչպես նաև հայեցողական կարգով՝ ֆաքսը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն,</p> <p>է/ գործունեության հիմնական տեսակը,</p> <p>ը/ արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների իրացումից ստացված զուտ հասույթը (առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի),</p> <p>թ/ աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը: Անհատ ձեռնարկատերերի համար.</p> <p>ա/ անունը, ազգանունը,</p> <p>բ/ հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ),</p>

		<p>գ/ պետական ռեզիստրում գրանցման համարը,</p> <p>դ/ պետական գրանցման ամսաթիվը,</p> <p>ե/ բնակության վայրը,</p> <p>զ/ պետական գրանցման վայրը (եթե չի համընկնում բնակության վայրի հետ), հեռախոսահամարը, ինչպես նաև հայեցողական կարգով՝ ֆաքսը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն,</p> <p>է/ գործունեության հիմնական տեսակը,</p> <p>ը/ արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների իրացումից ստացված զուտ հասույթը (առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի),</p> <p>թ/ աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը:</p>
5.3	Փաստաթղթավորումը	Առկա է տեղեկատվություն Ընդհանուր վիճակագրական բիզնես-գործընթացի մոդելի համաձայն հետևյալ հասցեով՝ https://www.armstat.am/am/?nid=373 :
5.4	Այլ տեղեկատվություն	Այլ տեղեկատվություն առկա չէ:
6 Լրացուցիչ փաստաթղթավորում		
		Լրացուցիչ փաստաթղթավորում առկա չեն: